GAZETA KRAKOWSKA

Nro 58.

Z KRAKOWA DNIA 21 LIPCA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 13 Lipca.

Dyrekcya Mennicy Królestwa Polskiego

Uwiadomia Publiczność, iż okazały się w cyrkulacyi fałszywe pieniądze.

1. Talar Pruski z r. 1802 z popiersiem teraźnieyszego Króla Pruskiego, z cyny odlany, bez żadnego posrebrzenia, a zatem bardzo łatwy do rozpoznania po kolorze metallu, odmiennym dzwięku, i niewydatności we wszystkich częściach popiersia Monarchy i herbu Państw Pruskiego.

2. Talar Pruski z r. 1779 z literą A. w środku tych liczb, z popiersiem Fryderyka II. dość gładko z mosiądzu odlany i posrebrzony, mogący bydź rozpoznany przez to, że w różnych mieyscach po obu stronach małe dziurkowatości dostrzegać się daią, co prawie zawsze w pieniądzach fałszywych odlewanych spostrzegać można; iest lżeyszy, ma brzęk odmienny, i iest znacznie poczerniony, iak gdyby był przypadkowo w ogniu, przez co chciano sfałszowanie trudnieyszem do rozpoznania zrobić; obrączka na obwodzie dobrze iest naśladowana, lecz na samych iey brzegach, kolor żółtawy nie właściwy srebru przebiia się.

3. Rubel z r. 1815 nie trudny do rozpoznania z przyczyny, że herb Państwa iest nie wydatny, i większa część iego, iako to sam środek, tudzież obie głowy orła, 3 korony nad niemi, globus &c. są iak gdyby zalane; toż samo do liczb i do liter rozciąga się. Napis na okręgu iest wcale nie wyraźny: iest on znacznie lżeyszy, i dźwięk ma odmienny, odlany iest z kompozycyi metaliczney bardzo kruchey.

4. Rubel z r. 1814 również łatwy do rozpoznania, iest bez żadnego na okręgu napisu, iest daleko lżeyszy, dźwięk ma odmienny i kolor srebru nie właściwy. Herb Państwa w różnych częściach, a szczególniey głowy orła, wszystkie 3 korony, globus i środek herbu, tudzież różne litery są iak gdyby zalane i nie maią tey wydatności, którą tylko uderzenie stępla pod machiną Menniczną nadać może. Jest on odlany z miękkiey bardzo kompozycyi metaliczney, do którey naywięcey cyny wchodzi, ale powierzchnia iest zatarta, ażeby rozpoznanie trudnieyszym zrobić.

Wzywa się wszystkie Władze policyyne i skarbowe do dawania baczności na wyżey opisane fałszywe pieniądze dla ochronienia od szkody tak Skarbu publicznego iako i prywatnych Osób, tu-

dzież dla ukarania winowayców. — Działo się w Warszawie d. 11 Lipca 1822 r.

Dyrektor, Kontroler Jlny,

Bielkowski. *Karol Hoffmann.*

Do Redakcyi Gazety Warszawskiey.

Swięto-Jańskie interessa pozbawiły mnie sposobności podania do publiczney wiadomości co następuie: W dniu 17 b. m. o godzinie między 9 i 10 wieczorem, podobna iak w Poznaniu (*) przed godziną 9tą, była widziana kula ognista i tu, to iest w Czarnymlesie w Powiecie Czerskim między miastami Górą i Piaseczno w bliskości mego mieszkania w kierunku od wschodu na zachod. Kula ta w szybkim ukazała się locie z tą od Poznańskiey różnicą, iż nieco mnieysza, a światło iey i kolor do pełnego i wypogodzonego xiężyca był podobny, za którą w kolorze tęczy, ogon długi na kilka łokci, a szeroki na ćwierć, ciągnął się w równey linii. Kula ta im się niżey spuszczała, tem bardziey widzieć można było sypiące się z niey iskry, w podobieństwie do fajerwerku; lecz gdy zgasła, pozostały ogon coraz bardziey zwężał się i łamał w gzygzaki, a nakoniec zniknął. — To całe napowietrzne ziawienie trwało blisko kwadrans. Zmiana powietrza nie nastąpiła żadna, a świadkami tego byliśmy, ia niżey podpisany, Mikolay Karpinski, Stanisław Rudzki, Grzegorz Konarzewski, Kazimierz Dziekoński, Michał Kozicki i inni mieszkańcy w Gminie tuteyszey. — Niech więc sobie Astronomowie suszą głowy, iakiego iest imienia i zkąd pochodzi to ziawisko, byle nam przepowiedzieli z pewnością konieczne potrzebne deszcze i pieniądze. — Działo się w Czarnymlesie 1822 d. 26 Czerwca.

Alexy Rawicz *Kosiński.*

(*) *Obacz Ner* 53 *Gazety Krakowskiey.*

Z Wilna d. 21 Czerwca t. r.

Zmarły Jan Piłsucki, vice marszałek Telszewski, pragnąc być uczestnikiem w przykładaniu się do oświecenia publicznego, tak wielki wpływ maiącego na szczęśliwość i dobre obyczaie, przeznaczył testamentem fundusz talarów Hollenderskich 500, co podług kursu uczyni 676 rubli 77½ kopiiek srebrem, od summy kapitalney 10,000 talarów Hollenderskich na utrzymanie od chwili śmierci iego 12 uczniów, ubogich sierot Chrześcian, w miasteczku dziedzicznem Zemeniach, z obowiązkiem, aby każdy Soboty podczas Mszy S. wznosili modły za duszę fundotora.

Dnia 23 Kwietnia odprawiło się w łucku uroczyste otwarcie opiekuńczego Komitetu ubogich, i zaraz tego dnia zebrana składka wyniosła 5420 rubli assygnacyynych, a Proboszcz mieyscowy przeznaczył tym końcem rocznego dochodu 3180 rubli.

Z Paryża d. 3 Lipca.

Izba Deputowanych d. 29 z. m. słuchała zdania sprawy o kilku prosbach, pomiędzy ktoremi iedną była za zniesieniem kary śmierci. Wszczęła się z powodu ostatniey między prawą i lewą stroną sprzeczka, w którey iedna strona nazwała drugą rewolucyyną. Nakoniec przystąpiono do porządku dziennego, to iest roztrząsania ustawy celney.

Onegday w wieczor pracował Król z Ministrem skarbu i Jeneralnym dyrektorem poczty i parem, Xciem Doudeauville, a wczoray sprawuiący interessa Toskanii, Kawaler Karcher, miał u J. K. M. prywatne posłuchanie.

Deputowani od departamentu Rodanu podziękowali Królowi w imieniu swo.

ich współobywateli za założenie nowego kwarantanny portu: "Cieszy mnie (odpowiedział im Monarcha) iż dobremu miastu Marsylii uczyniłem przez to nieiaką przyiemność.,,

Następcą kwiatowego Malarza van Spaendonck w akademii pięknych kunsztów został P. Hersent.

Przed kilku dniami zaczęły się około Paryża żniwa.

Jenerałowie i Marszałkowie polni należący do kordonu zdrowia odebrać mieli rozkazy udania się na mieysca swoie, a druga linia tegoż kordonu postąpienia na przód.

Bryg Haytanin z Nantu powrócił z Port-au-Prince (na St. Domingo.) Był on tam z wielu innemi okrętami zatrzymany, i podczas tego zatrzymania Prezydent Boyer zabronił pod karą śmierci naymnieyszey czynić przykrości białym ludziom iakiego bądź narodu.

Nieiaki Lauellion wydał tu pismo: "Pierwsze miłostki Napoleona." Zakazane pieśni Berangera zostały w Bruxelli przedrukowane i znayduią się pokątnie. Wiadome rzeczy osoby twierdzą, iż X. Pradt nie napisał ostatniego dzieła swoiego o południowey Ameryce bez dołożenia się bawiącego tu podówczas Ajenta Kolumbiyskiego P. Zea. Żona ostatniego przełożyła go na ięzyk Hiszpański i kilkanaście tysięcy posłano go do południowey Ameryki. Kilka liberalnych pism Francuzkich iest także na ięzyk Hiszpański przełożonych i będą także do Ameryki przesłanemi.

Z niższego Renu piszą, że Jenerał Maison, par Francuzki, żyie na osobności w swey wsi Langwayen; a Jenerał Drouot w oyczystem swoim mieście i daie naukę matematyki.

Jeneralny prokurator w Poitiers zdał iuż rapport o sprawie Bertona. Oskarżonych iest 103 osób, a słuchanych będzie przeszło 500 świadków. Sąd rozpoczął się d. 29 z. m. i wysłuchał przeszło 20 oskarżonych.

Gazeta Francyi przyrównywa niedawną przemowę do Stanów Ferdynanda VII. do mowy Ludwika XVI. w Zgromadzeniu narodowem 1790. Była w niey także rzecz o konstytucyyney wolności, gdy tymczasem znoszono klasztory, stronników Ludwika prześladowano, Margr. Favras, Elio w owym czasie, stracono, i Lafayette pod nazwiskiem dowódcy gwardyi zrobiono dozorcą więzienia Ludwika. W kilka dni potem uciekł Ludwik, zostawiwszy manifest, w którym wszystkie swoie czyny od r. 1789 za żadne ogłosił, ponieważ działał przymuszenie. Ferdynand VII. ma tę korzyść od Ludwika XVI, iż zaraz na początku protestował się i przemocy tylko woyskowey uległ.

Dziennik Chorągiew biała ostrzega względem nadchodzących z Hiszpanii doniesień; gdyż niema wątpliwości, iż na granicy znayduią się fabryki, które wszelkiego rodzaiu kłamstwy zagraniczne polityków oszukuią. Jakoż zdaie się być nie zawodną prawdą, że gdy z iedney strony prywatna korrespondencyia iest ograniczona; a z drugiey Madryckie pisma zostaią pod cenzurą przeważaiącey strony i na wiarę nie zasługuią, trudno mieć dokładną wiadomość o wewnętrznem położeniu Hiszpanii. Niema zatem dziwoty, że nadgraniczni mieszkańcy Francyi nayśprzecznieysze doniesienia do Paryża posełaią i nazaiutrz ie odwołuią. Dla tego wszyskie ztamtąd nadchodzące doniesienia należy dokładnie

powstawać. Na toż bezwątpienia zasługują ogłoszone przez dziennik *Ruche d' Aquitaine* pod d. 28 Czerwca: że Tortosa znayduie się w ręku roialistów, że Gironę mocno ścisnęli, że twierdza Urgel przez woysko wiary w liczbie 5000 ludzi pod Mnichem Trapistą szturmem wziętą została przy okrzyku: niech umrą wszyscy nieprzyiaciele Króla i Religii! i że miasta Saragossa, Taragona i inne za niemi się oświadczyły; ponieważ w tymże czasie list z Baiony pod d. 29 wyraża: że 2000 ludzi z woyska wiary zostało pod Ochagovia przez Jenerała Lopez Banos zupełnie otoczone, od Francyi oderznięte i zostaie w naywiększey rozpaczy, dodaiąc, iż Rząd Hiszpański pod karą śmierci zabronił innego zwią ku z Francyią iak przez Irun. Madrycka gazeta *Universal* pod d. 26 Czerwca pisze wprawdzie o ciągłem utrzymaniu publiczney spokoyności, lekce ważąc zamachy przeciw konstytucyi; niespokoyność wszelako rozciąga się aż do samey stolicy. Ztem wszystkiem teraźnieyszy stan Hiszpanii długo trwać nie może, i musi się na iedną lub na drugą stronę w krótce przeważyć.

Niespracowany czytelnik gazet porównał wszystkie Francuzkie i Niemieckie gazety od r. 1821 do 1822 i znalazł: że woyna Rossyi przeciw Turcyi była 219 razy głoszona i 282 razy odwołana.

Z Londynu d. 2 Lipca.

Wczoray wniósł Kanclerz skarbowy do izby niższey Parlamentu budżet, w ktorym wydatki od d. 5 Lipca 1822 do 1823 oprócz prowizyi od długów narodowych, podane są 21,196,456 Fs. a dochody 21,272,670 Fs.

Magr. Londonderry zapewniał niedawno w izbie niższey, iż po ukończeniu woyny zniesionych zostało 1699 urzędów i przez to oszczędzono rocznie 340,000 Fs. Oszczędność ta daley ieszcze posuniętą bydź ma. — Podczas ostatnich sporów względem postępowania Turków, oświadczył P. Mackintosh: Rząd nasz wspieraiąc oczywiście Turecki, dopuszcza, iż Turcy w oczach iego sprzedaią chrześciiańskich niewólników, chociaż sprzeciwia się handlowi pogańskiemi. — Margr. Londonderry odpowiedział na to: iż niema ieszcze dokładnych o tem doniesień.

Z Portsmutu donoszą, iż nadszedł tam rozkaz do uzbroienia Królewskiego okrętu Król Jerzy, ponieważ Król zaraz po ukończeniu Parlamentu przedsięwezmie podróż morską do wyspy Wight.

Xięztwo Duńscy pożegnali w Niedzielę Króla; w tymże celu udali się do Xcia Jorku, a w wieczór znaydowali się na herbacie u Xiężny Kentu.

W Jrlandyi ciągle ieszcze panuie nędza, a w niektórych mieyscach tak dalece wzmagaią się zaraźliwe choroby, iż ztąd posłano tam kilkunastu lekarzow.

W mieście Armagh w Jrlandyi uwięziono 14 ludzi podeyrzanych o zbrodnie przeciw kraiowi. Mieli tam zgromadzić się iako wysłancy od związku z różnych hrabstw, dożącego do obalenia Rządu.

Mowią, iż w Anglii otworzona zostanie składka dla nieszczęśliwych Grekow, którzy dostali się w niewolą Turecką.

Okręt Francuzki Jedność przybył z ładunkiem win dla Monarchy naszego z Kale na Tamizę. Kapitani naszych okrętow patrzą zazdrosnem okiem na dozwolenie temu okrętowi wniyścia na tę rzekę.

Panna Noble tanecznica Francuzka

przy tuteyszym teatrze opery Włoskiey, oddaie cały swóy benefis w kwocie 200 Fs. dla ubogich Jrlandczyków. Kolumbiyski Minister, P. Zea, złożył także dla nich 100 Fs. Miasto nasze da w krótce dla niego wielki obiad.

Gazecie Goniec nie podoba się, że Jenerał Berton we Francyi przez zdradę schwytany został, i sądzi: iż przyzwoiciey byłoby, ażeby wielka zbrodnia poszła bezkarnie, iak żeby takim sposobem pod karę pociągnioną została.

Od ostatniego deszczu spadła tu cena wszelkiego zboża o ieden szyling.

D. 22 Czerwca przybyła do Anglii z stanowiska zachodnich Jndyy fregata Trybuna. Odpłynęła d. 13 Maia z Hawanny i przywiozła oprócz 600,000 dolarow w gotowiźnie, 200 pak kokczenili. Hiszpańscy roialiści trzymali się ieszcze Werakrux. Lecz to iest wszystko, co im ieszcze w nowey Hiszpanii pozostaie. Reszta woysk Hiszpańskich znayduie się w Hawannie, ale pomimo tego obawiaią się tam powstania Murzynów. W trzech plantacyiach iuż się zbuntowali, i gdy władze Hiszpańskie nie chcą tego rozgłaszać, posłały tam potaiemnie woyska. W przypadku iednak rewolucyi na wyspie Kuba nie wiedziano ieszcze do którey strony udać się maią o pomoc, czy do Amerykanów czy do Anglików, gdyż pochlebiaią sobie, że żadna im oney nie odmowi. — Fregata Trybuna przywiozła także z Jamaiki wiadomość, iż 3 Hiszpańskie fregaty na spokoynem morzu przyłączyły się do eskadry Chiliyskiey pod Lordem Cochrane.

W Filadelfii rozchodziła się pogłoska, że obrany za polubowego sędziego w sprzeczce między Ziednoczonemi Stanami północney Ameryki i Angliią Cesarz Rossyi osądził, iż Angliia wynadgrodzić ma obywatelom Amerykańskim wartość za zabranych podczas ostatniey woyny Murzynów.

Król Badama na Madagaskar wezwał Missyonarza Johns do nauczania trzech swoich siostr i następcy tronu, tudzież 12 dzieci dworzan swoich Religii Chrześciiańskiey.

Z Lizbony d. 8 Czerwca.

Król z wielkiem zbudowaniem towarzyszył processyi Bożego Ciała, która od wyiazdu rodziny Królewskiey nigdy nie była tak swietną iak znowu teraz. — Postrzegaią tu, iż Król otacza się znowu osobami, które za przeszłego Rządu były w znaczeniu. Na uroczystość u Dworu z powodu szczęśliwego rozwiązania Królowicowey Następczyny tronu, przeznaczył Król d. 7, 8 i 9 b. m. Officerowi na połowie żołdu postawionemu, który się o to przed Królem żalił, miał Monarcha odpowiedzieć: „Bądź WPan cierpliwy, wszakże i mnie na połowie żołdu postawiono!„

Z Madrytu d. 23 Czerwca.

Pozostać maiąca przy Rządzie nieustaiąca kommissyia Stanów obraną iuż została. Pomiędzy 7 iey członkami, ieden tylko należy do strony opozycyyney.

Odpowiedź Króla na ostatni adres Stanów iest następuiąca:

„Odebrałem z wielką radością adre Stanów do mnie, w którym niezmienne swoie uszanowanie dla tronu konstytucyynego i życzenie przyłożenia się do dobra Monarchii wyrażaią. Widok, który przywrocenie konstytucyynego Rządu w r. 1820 okazywało, był bezwątpienia bardzo pochlebny; ale zapytaymy się tylko dzieiow ludów, a przekonamy się

zaraz, że międzu ogłoszeniem wolności i iey utwierdzeniem wielka zachodzi przerwa, i że tylko czas, wsparty mądrością i wytrwałością potrafi skupione od wieków nadużycia usunąć, rozmaite odnogi administracyi pod ieden plan połączyć, mniemania, obyczaie i interessa narodu na iednakowy stopień z politycznemi instytucyiami naprowadzić. Nie zawisło od Rządu przyśpieszyć naturalny bieg rzeczy, ani też zapobiedź złemu, które z trudney wynika reformy; lecz zaręczyć mogę Stany, że z całą mocą użyię nadanych mi przez konstytucyią sposobów do zachowania ściśle ustaw i usunięcia przeszkod do ich ustalenia. W dopięciu tego ważnego celu polegam na pomocy Stanów, na mądrości i wytrwałości, które lud Hiszpański zdobią, na zapale i waleczności woyska i milicyi, na wpływie publicznego mniemania i na wsparciu większości narodu; gdyż w pośrod ubolewania nad zdarzeniami, w niektórych punktach Hiszpanii, postrzegłem z radością, iż nie zawodzę się w tem zaufaniu. Obiecuię sobie, że za pomocą uchwalonych środe i sposobów, iakie Rząd ma w ręku, spokoyność w Hiszpanii wkrótce przywroconą i występne zamachy nieprzyiacioł oyczyzny udaremnione zostaną. Tym sposobem okażemy tęgość konstytucyynego Rządu, bez uciekania się do nadzwyczaynych środków, które czasem nie są konieczne, często niebezpieczne, a zawsze okazuią niedostateczność istniejących ustaw. Nadaremnie wichrzyciele wzywać będą S. Religii, dla uwiedzenia dobrych obywateli, nadaremnie starać się chorągiew rzetelności zamienić na chorągiew buntu. Ludy chętnie usłuchaią głosu Monarchy, a ieżeli nie, tedy miecz sprawiedliwości naprowadzi uporczywych w zbrodni do obowiązku. Stany mogą bydź przekonane, że ile pracuię nad utrzymaniem spokoyności, na którey opiera się szczególniey szczęśliwość wewnętrzna, tyle staram się o utrzymanie w zagranicznych stosunkach powagi i praw narodu, przekonany będąc, że niepodległość narodów nie może bydź naruszoną, bez ubliżenia godności i chwale Monarchy. Cieszy mnie nieskończenie, iż poselstwo Stanów doszło w tey do mnie chwili, w którey duch buntu odzywa się w wszystkich umysłach, dla uwiedzenia prostego ludu i podniecenia niebezpiecznych kłotni, i podało mi sposobność, że mogę publicznie i uroczyście powtorzyć moie uczucia, ażeby narod Hiszpański prawa konstytucyynego Tronu uważał iako zakład i tarczę swey wolności i chwały.

W Aranjuez d. 18 Czerwca 1822.

Ferdynand. „

Stany odebrały doniesienie, że Król z Rodziną swoią powroci tu d. 27.

Na wniosek Rządu klasztor Franciszkański w Bormeo przy Bilbao (ieden z pozostałych) ma bydź zniesiony, ponieważ oddalili się z niego zakonnicy i podniecaią zaburzenia. Klasztor w Gwadelupie został także zniesiony. Deputowany Jsury wniosł, aby wszystkie istnieiące ieszcze klasztory zniesione zostały, ponieważ podniecaią tylko niezgodę w kraiu.

Jakkolwiek w Algierze grassuie morowe powietrze, Dey tamteyszy wydał iednak woynę okrętom Hiszpańskim i Niderlandskim.

— D. 26. —

Oznaczony na iutro powrot Króla i Iego Rodziny oznaymiony także został przez rozkaz dzienny woysku przez dowodcę placu, z dodatkiem, iż J. K. M. naybardziey podoba się okrzyk: niech żyie Król konstytucyyny!

W stolicy tuteyszey panuie ciągle nayzupełnieysza spokoyność i z prowincyy nadchodzą pomyślnieysze doniesienia. Burzyciele zrobili nowe usiłowanie, dla usadowienia się w Nawarze, ale wszędzie rozproszonemi zostali. Pisma nasze zapełnione są szczegółami o tych potyczkach.

Z Aranjuez powrociła tu już znaczna liczba osób, które tam przy Dworze bawiły, a między innemi Poseł Francuzki.

D. 16 b. m. znaczny oddział woyska z 3 pułkow wszedł pod rozkazami Jenerała Porras do Barcelony. Woyska te stały do godziny 11 w wieczor pod bronią. W godzinę potem posłał Jenerał Porras patrol do główney kwatery milicyi, dla uwięzienia znowu Pułkownika Costa, który do dawnego więzienia w cytadeli zaprowadzony został.

Przeor Karmelitów bosych w Matarο napisał następuiący list do Jenerała Milans:

"Jenerale! Przyiaciel JW. Pana, którego postępowanie i przywiązanie do konstytucyi iest Mu znane, ofiaruie się z naywiększą ochotą poyść z Jego kolomną, dla naprowadzenia przez swoie kazania uwiedzionych wieśniaków na dobrą drogę i przekonania ich o dobrodzieystwach konstytucyi. Jeżeli JW. Pan przyymiesz moią ofiarę, podasz mi nową sposobność do okazania mey miłości do systematu konstytucyynego i usłużenia ieszcze raz mey oyczyznie przez zamachy fanatyzmu zaburzoney. — W Mataro d. 15 Czerça 1822.

X. Tamasz Przeor."

Jenerał Salvator obiął w Pampelonie cały rząd, ponieważ prefekt bydź ma w porozumieniu z rokoszanami.

Wygnano ztąd prokuratora i sekretarza zakonu Kapucynow, na których padało podeyrzenie, iż korrespondują z swoim Jenerałem w Baionie.

Z Włoch d. 30 Czerwca.

D. 24 b. m. w wieczór burza z wichrem, lubo kilka minut tylko trwaiąca, poczyniła w Wenecyi wielkie szkody. Obaliła mury, 3 okręty w porcie zatopiła i wszędzie widać ieszcze na morzu rozbitki gondołów. Nazaiutrz narachowano 130 ludzi nieżywych, lecz poźniey więcey ich znaleziono. Większa ich część zabitą była od gradu, który w ciężkości funta padał.

W Modenie ustanowiony został z 3 osób sąd woyskowy, który bez appellacyi sądzi zbrodnie przeciw Maiestatowi i sekciarzów taynych związków.

Cztery Austryiackie okręty, które płynęły do Patras z żywością, zatrzymane przez Greków i do Missolungi zaprowadzone zostały; ale Rząd Grecki przez uszanowanie dla wielkiego państwa, którego noszą banderę, kazał ie natychmiast uwolnić pod warunkiem iednak, aby ładunek swóy w Chrześciiańskich tylko portach sprzedały.

Churszyd Basza wyruszył z naczną siłą przeciw Suliiotom. Ostatni zebrali wszystkie swoie siły do 5000 ludzi wy-

noszące, zapalili iedno z mieysc, którego utrzymać nie mogli, i oczekiwali nieprzyiaciela w wąwozach. D. 17 Maia wszczęła się walka, która z naywiększą zaciętością aż do 20 trwała. Turcy musieli się nakoniec do Glyki cofnąć; ponieść mieli wielką stratę w ludziach i wszystkie ich tabory dostały się Grekom w ręce. Pomiędzy 600 jeńcami, którzy dostali się w moc zwycięzców, znayduie się około 50 znakomitych Turków, za których okup żądaią Grecy 500 kies. D. 21 spalili Grecy trupy i ścigali nieprzyiaciela. Z swey strony ubolewaią nad śmiercią walecznego swoiego dowodcy, Kapitana Kissos Zavellas. Dla zmocnienia Suliiotow i oblężenia Prevesy przybył do Missolungi korpus Pelopenenczyków pod Markos Boziaris, miał popłynąć do Albanii dla działania z tyłu przeciw Churszyd Baszy, gdy tymczasem 5000 Suliiotów uderzy na iego środek, a Maurokordato od Arta. Cała północna Albaniia powstała przeciw Turkom.

Tymczasowy Rząd Grecki w Koryncie wydał pod d. 15 Kwietnia oświadczenie do Mocarstw chrześciiańskich, w którym między innemi wyraził: Z niewielkim i dalekim podobieństwem skutku nadszedł nakoniec czas do obalenia nie narodowey i szanowney władzy Królewskiey, ale nieznośnego żelaznego iarzma. Opuszczeni Grecy od reszty świata, maiąc tylko za sobą pamięć przeszłości i znękani uciskiem, postępować będą w trudnym zawodzie i wystawią Chrześciiańskim ludom i ich nie nieczułem Władzom widok ludu, który za swoią oyczyznę walczy i w tey walce postanowił zwyciężyć lub umrzeć. Przymuszony iest ciągnąć ią daley i w rozpaczaiącym tym pasowaniu się dołoży ostatnich sił do ratowania się. Gdyby iednak naród nasz przeznaczony był do ulegnienia pod przemocą nieśmiertelnego swoiego nieprzyiaciela, tedy upadek swóy zbroczy krwią tegóż nieprzyiaciela, i ginąc zostawi światu, iak przy zaczęciu, przekonanie, iż na lepszy los zasługiwał. (*)

Z Amsterdamu d. 2 Lipca.

Z powodu niedogodney dla urodzaiów ciągłey suszy podnosi się tu cena zboża i do różnych portów morz Baltyckiego morza posłano ztąd zlecenia do iego zakupu. Doniesienia z Anglii nie są dla zbożowego handlu pomyślne, i znakomitsi kupcy ostrzegaią swoich korrespondentów, aby dla wielkich w Anglii zapasów, nie zaopatrywali się w nie zawcześnie.

Z Offenburga (w kraiu Badeńskim)
d. 24 Czerwca.

Okropny wiecher dnia wczorayszego z gradem i błyskawicą zniszczył tu i w 12 okolicznych wsiach w kilku minutach wszystkie tegoroczne urodzaie. Kilkanaście tysięcy drzew owocowych z korzeniami z ziemi powyrywał, domy, stodoły i staynie poobalał, okna powytłukał i naymocnieysze dachy pozrywał.

(*) Jedno z pism publicznych wyraża względem powstania Greków: Tak pamiętne poruszenie nie może w żadnym przypadku bydź bezskuteczne. Turcy doświadczyli siły Greków, i Dywan przeląkł się woyny z przewyższaiącą zagraniczną potęgą. Albo układy ziednaią Grekom wolne rozwinięcie się, albo też woyna przedłuży się do nieskończonności. Wszakże Hiszpanie nigdy niezmordowali się prowadzeniem woyny przeciw Maurom, a niedostępne góry Pindus posłużą może Grekom, tak iak niegdy Hiszpanom Asturyi.

DODATEK DO Nro 58. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 21 LIPCA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 11 Lipca.

Nayiaśnieyszy Cesarz Dowodcy Austryiackiey flottyli w wodach Tureckich, Pułkownikowi Armeni, za zręczne i rozsądne w wszystkich zdarzeniach postępowanie i czynność, iako też C. K. Vicekonsulowi w Scio, Stiepovich, za okazane podczas wtargnienia tam Samiotów, a potem wylądowania woyska W. Sułtana męztwo i ludzkość oświadczyć rozkazał naywyższe swoie ukontentowanie.

Gazeta Wenecka pod d. 6 b. m. donosi co następuie: W tey chwili nadeszła tu wiadomość o powrocie z Chin C. K. korwety Karoliny do Tryiestu. Nadzwyczayny upał zrządził na niey tak zwaną chorobę Migliorola, wiele iey ludowi szkodzącą. Umarł na nią z wielkim żalem pod Gibraltarem Kapitan drugiey klassy i dowodca wyprawy Pöltl. J. C. K. Mość utracił w nim wiernego sługę, a siła morską nayzręcznieyszego officera.

Z Frankfortu d. 5 Lipca.

Xiężna Esterhazy przybyła tu onegday w powrocie z Anglii z dziećmi swoiemi; odwiedzi Dwory Homburgski i Darmstadtki, potem uda się do Aszaffenburga.

Loteryyne losy Rotschilda spadły w tych dniach z 120 Zr. na 118, lecz i za tę cenę niemaią pokupu.

Urodzay żyta w okolicach naszych nie iest obfity; owies i siano znacznie zdrożały. Lecz zat od 8 dni przynoszą iuż na rynek doyrzałe winogrona, i kupcy zapowiedzieli zniżenie ceny win swoich.

Z Stambułu d. 11 Czerwca.

Persowie odnieśli pod Erzerum znaczne nad Turkami zwycięztwo; zabrali w niewolą trzech Baszów, pomiędzy któremi Baszę Trebizontu. Churszyd Basza odparty także został przez Grekow z znaczną stratą do Janiny. O obu zdarzeniach odebrała Porta urzędowe doniesienia. Sądzą, iż Churszyd Basza, którego harem tu iest, odwołany zostanie, a skoro się tu pokaże, iego losu domyślić się można. Nieszczęście, którego wyspa Scio doznała, gniewa nawet siostrę Sułtana, Xiężnę Fatme. Wyznaczony bowiem miała dochód z tey wyspy, który czynił iey rocznie 1200 kies. Przez zniszczenie kwitnącey tey wyspy, tak całe ce zmnieyszyły się iey dochody, że Sułtan dał iey w wynagrodzeniu znaczną liczbę niewolników. Lecz ona odesłała mu ten dar z oświadczeniem (iak dodaią): „iż

wściekły Kapitan Basza lepiey byłby uczynił, gdyby złość swoią był wywarł na nieprzyiacioł wiary w Morei, zamiast z niszczenia spokoynych mieszkańców na Scio. „ Zgoła popełnione tam okrucieństwa przechodzą wszystkie przez dzieie podane. Dosyć, kiedy Spektator Smirneński, piszący zawsze za Turkami. pod d. 24 Maia donosi, że do 20 Maia wywieziono z tey wyspy 30,000 kobiet i dzieci. Pięć tysięcy dzieci niżey pięciu lat powieszano na drzewach, potopiono lub z domów na dół pozrzucano. W Czesme topili Turcy po 50 do 60 razem powiązanych Greckich dzieci. Wydany został ferman zabraniaiący wywozu niewolników; lecz rozgniewani o to Muzułmani zabiiali swoich niewolników, i Kapitan Basza zapobiegaiąc większemu nieszczęściu, cofnął natychmiast swóy ferman. Słowem (dodaie rzeczony Spektator:) niema nikogo, ktoby nad losem Scio łez nie uronił.

Powszechnie mówią, że Ministrowie Austryiacki i Angielski na wiadomość, że woyska Tureckie z Multan i Wołoszczyzny do 3 b. m. nie ustąpiły, podali Porcie nowe przełożenie. Na co ustnie tylko miał Reis - Effendy odpowiedzieć: że sądzi, iż do tego czasu już ustąpiły, gdyż zachodziła tylko trudność względem woysk, z któremi ostrożnie postępować wypadało. Co do wysłania pełnomocnika na granice miał Reis - Effendy oświadczyć; Rossyia ma przysłać do Stambułu Posła swoiego, który iak nayłepiey przyięty zostanie; ale Porta z swey strony nikogo nie wyszle. — Powołani tu Boiarowie tak bardzo są strzeżeni, iż nikt niema do nich przystępu.

Od granicy Multan d. 16 Czerwca.

Podług ostatnich doniesień Turcy dopuścili się znowu w obu Xięstwach różnych gwałtów; w Jassach żądali nadzwyczayney dostawy zboża i nawet pieniędzy, pod zagrożeniem zapalenia miasta. Wiadomy teraz iest ferman, który Reis - Effendy w skutku noty z d. 18 Kwietnia względem ustąpienia Azyiatyckich woysk z Xięstw Multan i Wołoszczyzny wydał. Nie mówi on wcale o zupełnem ustąpieniu, iak niektóre pisma z tryumfem donosiły. Pewną iest rzeczą, iż Turcy, iakkolwiek wymownie ich wspaniałość i powolność iest wychwalana, z wszystkiego szydzą, iak nie sławne wymordowanie zakładników z Scio dowodzi, pomimo, wstawiania się za niemi Lorda Strangford, który w tak wielkich zostaie u Porty względach.

Z Alexandryi (w Egipcie) d. 18 Maia.

Nasz Vicekrol Mehemed Ali, rzetelny opiekun wszystkich w iego prowincyiach mieszkaiących Chrześcian, któremu podróżni wszystkich narodów i religiy winni zupełnie bezpieczeństwo w całym Egipcie, każe ciągle umocniać Kair. Alexandryia otrzymała drugi mur i iest na wszystkich puktach zabezpieczona bastyionami i warowniami. Skała Abukir i brzeg, który prowadzi do cisternów w Mavabuth, z których stoiące w porcie okręty biorą wodę, są Europeyskim sposobem obwarowane. Siła woyskowa Vicekróla składa się z 45,000 ludzi, a morska z 22 okrętów. Żegluga na Nilu zabezpieczona iest znaczną liczbą działowych szalup, z których każda po 30 dział nosi.

Od brzegów Menu d. 6 Lipca.

Seym związku Niemieckiego trudni się teraz wyłącznie urządzeniem woyska związkowego. Nassau nie chce w swoim kontyniencie dostawiać żadney

jazdy, ale tylko piechotę i artyleryią.

Landgraf Heski, stryy Elektora, przenosi mieszkanie swoie z Gota po śmierci tamteyszego Xięcia do Frankfortu.

Zmarły w Sztuttgardzie Rossyysk kollegialny Radca Guckenberger, odkaza 5000 Zr. do równego podzi łu pomiędzy 30 służących dziewcząt odznaczaiących się długą i wierną służbą, bez względu na religiią.

Krolowa Bawarska udała się d. 1 b. m. z swoiemi córkami z Minchen do Baden przy Rastadt.

Król Wirtembergski przychylaiąc się do życzenia Stanów i poczynionych z innemi Rządami w Darmstadt umow, nakazał także odwet na przeciw celnem rozporządzeniom niektórych kraiów. Wina i wódki Francuzkie są zupełnie zabronione, a znayduiące się w kraiu muszą być w 4 tygodniach wyprzedane, co ieżeli nie nastąpi, będą za granicę wysłane. Za dozwoleniem tylko Ministra skarbowego i to w szczegolnieyszych przypadkach może być pewna ilość wina Francuzkiego za opłatę po 12 Zr. od cetnara wprowadzoną. Przechodowe cło pozostaie iak dotąd. Niemieckie wina z kraiów, pomiędzy któremi nie zachodzą porozumienia handlowe, płacą po 4 Zł. od cetnara, a towary iedwabne, &c. tak z tych kraiów, iako i z Francyi po 80 Zr. oprócz zwyczaynego cła. Tytuń w liściach z Francyi po 20 Zr. kleynoty po 10 od 100 od wartości, i t. d.

Do handlowego kongressu w Darmstadt wezwane są wszystkie kraie Niemieckie i nawet kantony Szwaycarskie, dla umówienia się względem iednostaynego systematu celnego na przeciw urządzeniom Francyi.

Uwiadomienie o Balonie.

☞ Podpisany ma zaszczyt uwiadomić Przeświętną Publiczność, iż w Niedzielę d. 21 Lipca przy sprzyiaiącey pogodzie w Ogrodzie JP. Kremera za górnemi Młynami Rządowemi przy Krakowie puści na powietrze wielki Balon, (Mongolfiere) na które widowisko zaprasza nayuniżeniey Przeświętną Publiczność.

Franciszek Urbany,
Artysta dramatyczny na Podgórzu.

DONIESIENIA.

Dnia 24 b. m. i r. o godzinie 9 ranney w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27 to iest w Biórze podpisanego Komornika Sądowego odbędzie się sprzedarz przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi Sądowey zaiętych różnych kosztowności, iako to: Pereł, Korali, Bryliantow, i t. p. — Tegóż samego dnia o godzinie 3 z południa iak wyż w Biorze podpisanego odbędzie się licytacyia wydzierżawienia dochodów domu na Kazimierzu przy Krakowie pod L. 13 stoiącego, a to na rok ieden od 1go Sierpnia r. b. do 1go Sierpnia r. p. 1823 trwać maiące. Chcący licytować zaopatrzeni w Vadium Złp. 40 w oznaczone mieysce i czas przybędą, gdzie warunki dzierżawy przed rozpoczęciem się licytacyi będą im odczytane. — W Krakowie d. 18 Lipca 1822 r. T. Jarzyński, K. S.

Komornik Sądowy wszech Instancyi W. M. Krak: i I. Okręgu zawiadomia ninieyszem Szanowną Publiczność, iż dnia 23 b. m. i r. o godzinie 10tey ranney a o 3 z południa w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 34 odbędzie się publiczna licytacyia w drodze exekucyi Sądowey rozmaitego narzędzia rzemiennego, iako to: kilka gatunkow chomontow Angielskich z bronzem nowomodnych, i siodeł, uzdeczek uzdzienic i t. p. narzędzi do ubioru koni służących; niemniey komody, lustra, stołków, kanapy, kopersztychow i innych narzędzi domowych, tudzież wydzierżawienia dochodów domu przy ulicy Grodzkiey pod L. 34 stoiącego, a to na lat 2 od 1 Października r. b. do 1 Pażd: 1824 r. trwać maiące. Życzący takowe zalicytować w oznaczonym mieyscu i czasie raczą się z gotowką kurrant znaydować. — W Krakowie d. 19 Lipca 1822 r. T. Jarzyński, K. S.

Podpisany Notaryusz publiczny w moc Rezolucyi Wysokiego Trybunału pierwszey Instancyi Rzeczltey Krakowskiey dnia 9 Lipca 1822 r. do Nru 2591 wyszłey, zawiadomia Publiczność, iż Ruchomości po ś. p. Janie Drachnym pozostałe, iako to kosztowności, narzędzia Geometryczne, suknie, pościel, bielizna, meble, stolarszczyzna, szkło, książki, miedź, żelazo, i różne rzemienne narzędzia dnia 22go Mca Lipca 1822 r. o godzinie 10 ranney, w Krakowie w Domu przy ulicy Mikołayskiey pod L. 637 stojącym za gotową zapłatę sprzedawane będą. — Po ukończeniu których w moc Rezolucyi Wysokiego Trybunału dnia 3 Lipca 1822 r. do L. 2596 wyszłey Ruchomości po ś.p. Franciszku Tausch, iako to: suknie, bielizna, pościel, kosztowności, różne sprzęty pozostałe w powołanym Domu pod L. 637 równie i dwa powozy po ś.p. Mateuszu Kollaczu pozostałe, za gotową z góry zapłatę sprzedawane zostaną. — W Krakowie d. 13 Lipca 1822 r.

Ignacy Rogalski, Notaryusz.

Trybunał Cywilny Woiewództwa Kaliskiego, zawiadomia wierzycieli Dóbr Janowa i Żurawia częścią w Powiecie Częstochowskim Woiewodztwie tuteyszym, a częścią w Powiecie Pileckim Woiewództwie Krakowskim położonych, iż znalazłszy pomiędzy Aktami Rządu Pruskiego Process Likwidacyiny Dóbr wyżey rzeczonych Janowa i Żurawia rozpoczęty, a nieukończony, który dotąd pominiętym został, takowy w skutek postanowień Rządu podniósł. Massy tey tymczasowo Kuratorem Józefa Miklaszewskiego Patrona Trybunału ustanowił, a za Referenta Sędziego składu swego Stefana Brzeskiego przeznaczył. Wzywa więc wszystkich Wierzycieli, do teyże Massy pretensyie mieć mogących a mianowiciey:

1. Braci Chaudoir z Warszawy.
2. Józefa Franciszka Kirchmaiera z Krakowa.
3. Macieia Maciszewskiego z Woli Mokrzeskiey Powiatu Częstochowskiego.
4. Marcina Zalassowskiego z Dziewki pod Siewierzynem.
5. Kaspra Popiela.
6. Mozesa Józefa z Janowa.
7. Kollogiatę z Chocza.
8. Kupca Wolfa Oppenheim z Królewca.
9. Tomasza Borakowskiego.
10. Kupca Roesler z Warszawy.
11. Józefa Jaraszewskiego z Wiana.
12. Karola Schultz z Radłowa.
13. Jana Bogumiła Schultza Sukcessorów.
14. Kommissyią Trillateralną z Warszawy.
15. Handel Lereciux et Comp: z Berlina.
16. Kupca Mikołaia Geritz z Warszawy.
17. Teodora Zelisławskiego z Moszyna.
18. Benedykta Górskiego z Warszawy.
19. Markusa Mozes Broch z Zassowic.
20. Kupca Kaietana Sobieniowskiego z Krakowa.
21. Sukcessorów Zakrzewskiego.
22. Szapla Lewkowicza z Janowa.
23. Berka Sussmannaz z Żarek.
24. Józefa Wąsowicza z Konar.
25. Dametrego Bożewskiego z Częstochowy.
26. Sobieniowskiego z Krakowa.
27. Rabina Plitz z Janowa.
28. Bankiera Dawida Riess z Berlina.
29. Kaspra Popiela.
30. Ludwika Bykowskiego.
31. Dom Handlowy Krauz et Sobieniowski.
32. — — — Dzianotty z Krakowa.
33. Friedryka Peterson z Królewca.
34. Fragsteina Burmistrza z Bytunia.
35. Jakoba Leiser z Janowa.
36. Ant: de Wola Kmita z Siewierza.
37. Kotkawskiego z Pilicy.
38. Marcina Zalossowskiego z Dziewki.
39. Sukcessorow Xcia Birona.
40. Kupca Roesler et Hurtig z Warszawy.
41. Mateusza Uebriga Handel z Warszawy.
42. Ziemantawskiego Teodora Sukcessorów;

aby się w dniu 18 Sierpnia r. b. w Kaliszu w mieyscu posiedzeń Trybunału o godzinie 3ciey po południu, przed wyżey powiedzianym Sędzią Referencem, sami lub przez prawnie umocowanych Pełnomocników, stawili, i zdanie swoie względem wyboru Kuratora do Protokułu podali, iako też względem sposobu zabezpieczenia Massy, i tey Administracyi, oświadczenie swoie uczynili. — W razie bowiem niestawienia się, wszystkich podług zdania Stawaiących postanowiono i postępowano będzie. — W Kaliszu d. 15 Czerwca 1822 r.

Rembowski, Prezes.

Karzecki, Sekr: